

THUYẾT MINH
Quyết toán thu – chi ngân sách năm 2025
(Kèm theo Quyết định số /QĐ-UBND ngày / / của UBND tỉnh)
—————

Theo các Nghị quyết số 13/NQ-HĐND ngày 22/7/2025, 46/NQ-HĐND ngày 31/10/2025 của Hội đồng nhân dân tỉnh và Quyết định số 930/QĐ-UBND ngày 28/7/2025, 2456/QĐ-UBND ngày 31/10/2025 của Ủy ban nhân dân tỉnh đã giao dự toán thu, chi ngân sách nhà nước năm 2025, cụ thể như sau:

* Tổng thu NSNN trên địa bàn	:	24.094.928 triệu đồng
Trong đó:		
+ Thu nội địa	:	22.903.245 triệu đồng
+ Thu từ hoạt động xuất khẩu, nhập khẩu	:	980.000 triệu đồng
(do Hải quan thu)		
+ Thu vay bù đắp bội chi	:	197.200 triệu đồng
+ Thu viện trợ	:	14.483 triệu đồng
* Tổng chi ngân sách địa phương	:	43.292.814 triệu đồng
Trong đó:		
+ Chi đầu tư phát triển	:	11.137.864 triệu đồng
+ Chi thường xuyên	:	24.490.651 triệu đồng
+ Chi trả nợ lãi	:	38.960 triệu đồng
+ Chi bổ sung quỹ dự trữ tài chính	:	2.760 triệu đồng
+ Dự phòng chi	:	765.523 triệu đồng
+ Chi tạo nguồn thực hiện CCTL	:	658.249 triệu đồng
+ Chi từ nguồn thu viện trợ	:	14.483 triệu đồng
+ Chi chương trình mục tiêu quốc gia, chương trình mục tiêu	:	6.184.324 triệu đồng

Sở Tài chính báo cáo UBND tỉnh một số nội dung, số liệu cơ bản về quyết toán thu, chi ngân sách năm 2025 như sau:

I. Về tổng thu ngân sách Nhà nước:

1. Thu cân đối ngân sách nhà nước trên địa bàn:

Tổng thu ngân sách nhà nước trên địa bàn 28.420.362 triệu đồng. Bao gồm:

a) Các khoản thu nội địa: 27.795.207 triệu đồng, vượt 21,3% so dự toán HĐND tỉnh giao. Nếu loại trừ thu tiền sử dụng đất, thu xổ số kiến thiết, thu cổ tức, lợi nhuận được chia và lợi nhuận còn lại, thực hiện 15.370.346 triệu đồng, vượt 11,2% dự toán HĐND tỉnh giao. Nhiều khoản thu đạt và vượt dự toán HĐND tỉnh

giao, trong đó hầu hết các khoản thu từ khu vực doanh nghiệp đều vượt so với dự toán giao, cụ thể:

- Thu DNNN trung ương: thực hiện 1.555.166 triệu đồng, vượt 27,2% so với dự toán;
- Thu từ DNNN địa phương: thực hiện 176.138 triệu đồng, vượt 12,2% so với dự toán;
- Thu từ DN có vốn đầu tư nước ngoài: thực hiện 792.206 triệu đồng, vượt 39,2% so với dự toán;
- Thu từ khu vực công thương nghiệp ngoài quốc doanh: thực hiện 5.725.313 triệu đồng, vượt 17% so với dự toán;

Riêng với thu tiền sử dụng đất: Dự toán giao 8.690.718 triệu đồng, thực hiện 11.980.811 triệu đồng, vượt 37,8% so với dự toán năm. Trong đó, thu ngân sách tỉnh (bao gồm ngân sách cấp huyện) thực hiện 10.538.337 triệu đồng, vượt 34,4% so với dự toán; ngân sách xã, phường thực hiện 1.442.474 triệu đồng, vượt 69,7% so với dự toán năm.

Đạt được kết quả thu nêu trên là sự chỉ đạo quyết liệt của Tỉnh ủy, UBND tỉnh trong công tác quản lý thu và chống thất thu NSNN trên địa bàn tỉnh; cùng với đó là sự nỗ lực rất lớn của các cấp, các ngành trong công tác phối hợp thu trên địa bàn trong bối cảnh thực hiện hợp nhất 02 tỉnh và sắp xếp bộ máy chính quyền địa phương 02 cấp. Các khoản thu từ khu vực doanh nghiệp thực hiện đều vượt so với dự toán HĐND tỉnh giao. Riêng đối với khoản thu tiền sử dụng đất mặc dù vẫn còn một số khó khăn đối với thu tiền sử dụng đất từ các dự án mới khi thực hiện hợp nhất tỉnh và bị gián đoạn đối với các quỹ đất ở địa phương (xã, phường mới) do kết thúc hoạt động cấp huyện, thành lập xã mới, nhưng trên cơ sở kế hoạch thu đã được xây dựng từ đầu năm, các đơn vị phát triển quỹ đất tỉnh và cơ quan, đơn vị liên quan thường xuyên phối hợp, kịp thời điều chỉnh, bổ sung cũng như tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong triển khai thực hiện cho phù hợp với thực tiễn tại địa phương. Do đó, tổng số thu tiền sử dụng đất năm 2025 vượt cao so với dự toán được HĐND tỉnh giao.

Bên cạnh các khoản thu thực hiện đạt dự toán được giao, còn những khoản thu nội địa thực hiện không đạt so với dự toán giao:

- Thuế bảo vệ môi trường: thực hiện 1.141.355 triệu đồng, đạt 62% so với dự toán. Số thu thuế bảo vệ môi trường đạt thấp so với dự toán HĐND tỉnh giao là thực hiện giảm 50% mức thuế bảo vệ môi trường đối với xăng, dầu, mỡ nhờn áp dụng đến hết năm 2025 theo Nghị quyết số 60/2024/UBTVQH15 ngày 24/12/2024 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội.

- Thu tiền cho thuê mặt đất, mặt nước: thực hiện 1.852.666 tỷ đồng, đạt 88% so với dự toán. Nguyên nhân khoản thu này không đạt dự toán HĐND tỉnh giao chủ yếu là do một số doanh nghiệp (nhà đầu tư dự án) đã có thông báo nộp tiền nhưng gặp khó khăn về tài chính, chưa thực hiện nộp tiền cho thuê mặt đất, mặt nước thu

tiền một lần cho cả thời gian thuê vào NSNN.

- Thu tiền bán nhà thuộc sở hữu nhà nước thực hiện 14,1 tỷ đồng, chỉ đạt 47% so với dự toán.

b) Các khoản thu do Hải quan thu từ hoạt động xuất khẩu và nhập khẩu: 589.662 triệu đồng, đạt 70,6% so dự toán HĐND tỉnh giao. Nguyên nhân đạt thấp so với dự toán chủ yếu là tình hình xuất khẩu hàng hóa của tỉnh gặp nhiều khó khăn do đối tác Trung Quốc giảm lượng nhập khẩu và doanh nghiệp được hoàn thuế theo Hiệp định CPTPP; đồng thời tình hình nhập khẩu một số mặt hàng của các doanh nghiệp giảm, nhất là thép nguyên liệu do mặt hàng này phải chịu thêm thuế chống bán phá giá khi nhập khẩu nên doanh nghiệp không tiếp tục nhập khẩu mà chuyển sang mua nguyên liệu trong nước.

c) Thu viện trợ: thực hiện 35.493 triệu đồng.

d) Khoản thu khác HĐND tỉnh không giao dự toán:

- Thu từ các khoản đóng góp xây dựng cơ sở hạ tầng và các khoản đóng góp khác: 537.451 triệu đồng.;

- Thu hồi vốn của Nhà nước và thu từ quỹ dự trữ tài chính: 217.308 triệu đồng

2. Thu ngân sách Trung ương cấp bổ sung ngân sách địa phương:

Tổng số NS Trung ương cấp bổ sung năm 2025: 29.273.964 triệu đồng

Bao gồm:

- Cấp bổ sung cân đối ngân sách địa phương : 15.287.125 triệu đồng

- Cấp bổ sung có mục tiêu : 13.986.839 triệu đồng

3. Thu ngân sách cấp dưới nộp lên: 8.431.113 triệu đồng; trong đó, ngân sách trung ương 146.720 triệu đồng, ngân sách tỉnh (bao gồm ngân sách cấp huyện) 8.284.393 triệu đồng.

4. Thu chuyển nguồn: 8.044.963 triệu đồng; trong đó, ngân sách tỉnh (bao gồm ngân sách cấp huyện) là 7.331.578 triệu đồng; ngân sách xã, phường là 713.385 triệu đồng.

5. Thu kết dư ngân sách: 1.089.234 triệu đồng; trong đó, ngân sách tỉnh (bao gồm ngân sách cấp huyện) là 1.026.786 triệu đồng; ngân sách xã, phường là 62.448 triệu đồng.

6. Thu vay bù đắp bội chi: 101.588 triệu đồng. Khoản thu này sử dụng để thanh toán cho các dự án, công trình được bố trí kế hoạch từ đầu năm.

II. Về chi ngân sách địa phương:

Thực hiện chi ngân sách địa phương : 74.247.072 triệu đồng
(*Không bao gồm các khoản bổ sung cho ngân sách cấp dưới*)

Chia ra:

* Chi ngân sách tỉnh (bao gồm NS cấp huyện) : 53.248.790 triệu đồng

* Chi ngân sách xã, phường	:	20.998.282 triệu đồng
1. Các khoản chi cân đối ngân sách	:	74.203.110 triệu đồng
* Chi ngân sách tỉnh (bao gồm NS cấp huyện)	:	53.204.828 triệu đồng
* Chi ngân sách xã, phường	:	20.998.282 triệu đồng

Sở Tài chính đã tổng hợp quyết toán chi ngân sách trên địa bàn bao gồm chi ngân sách tỉnh và xã, phường và xin thuyết minh cụ thể một số nội dung về chi ngân sách năm 2025 như sau:

a) Chi đầu tư phát triển: 11.622.703 triệu đồng (không bao gồm các khoản chi chương trình mục tiêu), vượt 4,4% so với dự toán HĐND tỉnh giao. Trong đó:

- Chi đầu tư phát triển cho chương trình, dự án theo lĩnh vực: 11.312.048 triệu đồng.

- Chi đầu tư và hỗ trợ vốn cho các doanh nghiệp cung cấp sản phẩm, dịch vụ công ích do Nhà nước đặt hàng, các tổ chức kinh tế, các tổ chức tài chính của địa phương theo quy định của pháp luật: 92.540 triệu đồng.

- Chi đầu tư phát triển khác: 218.114 triệu đồng.

b) Chi thường xuyên: 27.771.206 triệu đồng, vượt 13,4% so dự toán HĐND tỉnh giao. Nếu không loại trừ các khoản chi chương trình mục tiêu thì chi thường xuyên là 31.688.100 triệu đồng, vượt 29,4% dự toán HĐND tỉnh giao và chi tiết các nội dung như sau:

- Chi quốc phòng thực hiện 588.506 triệu đồng, tăng 9,35% dự toán HĐND tỉnh giao. Nguyên nhân tăng chủ yếu là do kinh phí để thực hiện công tác tuyển chọn, gọi công dân nhập ngũ và thực hiện nghĩa vụ tham gia Công an nhân dân năm 2026;...

- Chi an ninh và trật tự an toàn xã hội thực hiện 331.515 triệu đồng, đạt 89,6% dự toán giao.

- Chi sự nghiệp giáo dục, đào tạo và dạy nghề thực hiện 11.644.248 triệu đồng, tăng 5,2% với dự toán giao. Nguyên nhân tăng chủ yếu do trong năm bổ sung một số nhiệm vụ giáo dục – đào tạo và thực hiện chính sách cấp bù tiền miễn, giảm học phí;

Ngoài ra, trong tổng chi thường xuyên sự nghiệp giáo dục, đào tạo và dạy nghề nêu trên bao gồm kinh phí thực hiện hỗ trợ sinh viên các tỉnh Nam Lào số tiền 4.735,6 triệu đồng từ nguồn hỗ trợ học bổng cho học sinh Lào đã được HĐND tỉnh Bình Định (cũ) thống nhất tại Nghị quyết số 87/NQ-HĐND ngày 12/12/2024 về việc giao dự toán ngân sách nhà nước năm 2025. Trên cơ sở kết quả thực hiện chính sách nêu trên, UBND tỉnh tổng hợp báo cáo HĐND tỉnh tại phụ lục số 02 kèm theo báo cáo số 17/BC-UBND ngày 31/01/2026 về việc báo cáo nội dung phân bổ, giao dự toán chi đối với các khoản chưa phân bổ chi tiết trong dự toán ngân sách tỉnh năm 2025 và đã được HĐND tỉnh thống nhất thông qua (Thông báo số 17/TB-TTHĐND ngày 13/02/2026 của Thường trực HĐND tỉnh).

Tuy nhiên, theo quy định tại điểm h khoản 9 Điều 30 Luật NSNN 2015¹ và theo ý kiến của tổ Kiểm toán nhà nước làm việc tại Sở Tài chính để thực hiện hỗ trợ nội dung này phải được HĐND tỉnh quy định mức chi. Do đó, đối với số đã chi cho các đối tượng được hưởng năm 2025 số tiền 4.735,6 triệu đồng, UBND tỉnh báo cáo HĐND tỉnh xem xét thông qua. Đồng thời, để có cơ sở tiếp tục triển khai chính sách hỗ trợ nêu trên trong thời gian tới, Sở Tài chính đã tham mưu UBND tỉnh đăng ký xây dựng “*Nghị quyết quy định chính sách hỗ trợ học bổng toàn phần cho lưu học sinh Lào theo kế hoạch hợp tác giữa tỉnh Gia Lai và các địa phương của nước Cộng hòa dân chủ nhân dân Lào, các địa phương của Vương quốc Campuchia*” vào kỳ họp thường lệ giữa năm 2026.

- Chi sự nghiệp khoa học công nghệ thực hiện 70.440 triệu đồng, đạt 65,5% dự toán HĐND tỉnh giao. Nguyên nhân giảm chủ yếu do nguyên nhân do các dự án KHCN một số dự án, đề tài của Sở KHCN và Quỹ KHCN chưa hoàn thành chuyển năm sau tiếp tục thực hiện theo quy định.

- Chi sự nghiệp y tế, dân số và gia đình thực hiện 3.104.812 triệu đồng, tăng 15,9% dự toán HĐND tỉnh giao. Nguyên nhân tăng chủ yếu do kinh phí chi BHYT cho đối tượng bảo trợ xã hội từ ngày 01/7/2026 cấp cho Sở Y tế để chuyển cho BHYT theo quy định tại khoản 3 Điều 7 Nghị định số 188/2025/NĐ-CP ngày 01/5/2025 của Chính phủ về việc hướng dẫn Luật BHYT, kinh phí đóng BHYT cho các đối tượng được hưởng tăng thêm từ nguồn trung ương bổ sung mục tiêu chi an sinh năm 2025

- Chi sự nghiệp môi trường 415,153 triệu đồng, tăng 73,3% so với dự toán HĐND tỉnh giao. Nguyên nhân tăng chủ yếu do thực hiện đề án xử lý chất thải rắn trên địa bàn tỉnh.

- Chi sự nghiệp văn hóa thông tin thực hiện 448.525 triệu đồng, tăng 19,8% dự toán HĐND tỉnh giao. Nguyên nhân tăng chủ yếu do bổ sung kinh phí tổ chức Đại hội Đảng, kinh phí tổ chức kỉ niệm ngày giải phóng tỉnh.

- Chi sự nghiệp phát thanh, truyền hình, thông tấn thực hiện 130.741 triệu đồng, đạt 93,3% dự toán HĐND tỉnh giao.

- Chi sự nghiệp thể dục, thể thao thực hiện 120.021 triệu đồng, đạt 83,7% dự toán HĐND tỉnh giao.

- Chi sự nghiệp kinh tế thực hiện 3.043.435 triệu đồng, tăng 29,3% dự toán giao. Nguyên nhân tăng chủ yếu do kinh phí Trung ương bổ sung mục tiêu để thực hiện chính sách hỗ trợ tàu cá theo Quyết định số 48/2010/QĐ-TTg.

- Chi quản lý hành chính, Đảng, đoàn thể 8.647.768 triệu đồng, tăng 87,8% dự toán HĐND tỉnh giao. Nguyên nhân tăng chủ yếu do chi kinh phí tinh giản biên chế cho các đối tượng nghỉ theo chế độ.

¹ Điểm h khoản 9 Điều 30 Luật NSNN 2015 quy định nhiệm vụ và quyền hạn HĐND các cấp như sau: “Quyết định các chế độ chi ngân sách đối với một số nhiệm vụ chi có tính chất đặc thù ở địa phương ngoài các chế độ, tiêu chuẩn, định mức chi ngân sách do Chính phủ, Bộ trưởng Bộ Tài chính ban hành để thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội trên địa bàn, phù hợp với khả năng cân đối của ngân sách địa phương”.

- Chi sự nghiệp đảm bảo xã hội thực hiện 3.009.102 triệu đồng, tăng 91,5% dự toán giao. Nguyên nhân tăng chủ yếu kinh phí an sinh xã hội Trung ương bổ sung có mục tiêu để chi trong năm.

- Chi khác ngân sách thực hiện 133.834 triệu đồng, đạt 44,5% dự toán HĐND tỉnh giao.

c) Chi hỗ trợ thực hiện một số nhiệm vụ quy định tại các điểm a, b và c khoản 5 Điều 9 Luật Ngân sách nhà nước: 30.226 triệu đồng;

d) Chi trả nợ lãi, phí tiền vay: 27.002 triệu đồng.

đ) Chi bổ sung Quỹ Dự trữ tài chính: thực hiện 2.760 triệu đồng, đạt 100%.

e) Dự phòng ngân sách: 129.111 triệu đồng;

g) Chi từ nguồn thu viện trợ: 6.414 triệu đồng;

h) Chi chuyển nguồn năm 2025 sang năm 2026:

Thực hiện 18.541.327 triệu đồng, để chi cho những nhiệm vụ chưa chi được trong năm 2025 phải chuyển sang năm 2026 để tiếp tục chi. Trong đó:

- Ngân sách cấp tỉnh : 15.563.086 triệu đồng

- Ngân sách cấp xã, phường : 2.978.241 triệu đồng

i) Chi các chương trình mục tiêu : 7.641.249 triệu đồng

k) Chi nộp ngân sách cấp trên : 8.431.113 triệu đồng

2. Chi trả nợ gốc: 43.962 triệu đồng.

III. Kết dư ngân sách năm 2025:

1. Tổng số kết dư ngân sách : 51.551.691.481 đồng

- Ngân sách tỉnh : 9.521.226.246 đồng

- Ngân sách xã, phường : 42.030.465.235 đồng

2. Về xử lý kết dư ngân sách: thực hiện theo quy định Luật Ngân sách Nhà nước năm 2025

IV. Về tình hình sử dụng Quỹ Dự trữ tài chính năm 2025

- Số dư Quỹ Dự trữ tài chính năm 2024 chuyển sang : 754.326.666.029 đồng

* Phát sinh thu : 270.211.721.887 đồng

Trong đó:

+ Thu kết dư từ ngân sách năm 2023, 2024 : 264.482.673.389 đồng

+ Thu từ trích lập Quỹ Dự trữ tài chính năm 2025 : 2.760.000.000 đồng

+ Thu lãi tiền gửi năm 2025 : 2.969.048.498 đồng

* Phát sinh chi (hỗ trợ khắc phục thiên tai

về nhà ở do ảnh hưởng bão số 13) : 217.308.000.000 đồng

- Số dư cuối năm 2025 : 807.230.387.916 đồng

Trên đây là thuyết minh quyết toán ngân sách địa phương năm 2025./
